

Kazimierz Michałowski

Stara Dongola (Sudan), prowincja północna

Informator Archeologiczny : badania 3, 442-443

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STARA DONGOLA /Sudan/
prowinoja północna

Polska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej UW w Kairze

Badania prowadzi prof. dr Kazimierz Michałowki.
Finansowała Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze. Piąty sezon badań. Stanowiska osadnicze o okresie neolitycznego do arabskiego /szczególnie okres chrześcijański VI-XIV w.n.e./.

Na terenie Starej Dongoli - stolicy Zjednoczonego Chrześcijańskiego Królestwa Nubii, prowadzone są badania dotyczące historii i architektury chrześcijańskiej Nubii, stanowiące kontynuację polskich badań archeologicznych w Faras /Nubia płn./. Stara Dongola położona między III a IV kataraktą nilową, na wysokim wschodnim brzegu Nilu, stanowi obecnie wzgórze /kom/, które zawiera zespół chrześcijańskich ruin miejskich z okresu VII-XIV w. oraz nakładające się nań warstwy średniowiecznej zabudowy arabskiej. Pewne odkryte elementy /inskrypcja faraona Taharki z VII w.p.n.e./ wskazują na to, że być może Stara Dongola stanowiła już ośrodek aglomeracji w okresie 25 dynastii. W okolicach głównego komu stwierdzono szereg śladów osadnictwa prahistorycznego. Badania wykopaliskowe doprowadziły do odkrycia następujących obiektów - tzw. "Kościoła o Kolumnach Granitowych" z końca VII wieku, którego plan stanowi połączenie dwóch zasadniczych typów, bazylikalnego i centralnego oraz tzw. "Starego Kościoła" z VI-VII wieku, jednego z najstarszych na tym terenie; ponadto udokumentowano zabudowę arabską. Prace ostatniej kampanii pozwoliły na sidentyfikowanie w obrębie tej samej dzielnicy miasta jessose jednej monumentalnej budowli sakralnej /29 m x 29 m/, a mianowicie

cie "Kościoła o Planie Krzyża", którego wnętrze zostanie oalkowicie zbadane w następnym sezonie. Stwierdzenie istnienia w Dongoli kościoła o układzie typowo centralnym, pozwala wyjaśnić jakie było źródło niejednokrotnie sygnalizowanych wpływów układu centralnego na architekturę sakralną typu bazylikalnego w Nubii północnej.

Główne znaleziska w Dongoli z okresu chrześcijańskiego to: dekorowane elementy architektoniczne /kapitele granitowe, terakotowe kraty okienne/, stele nagrobne, kadzielnica z brązu, terakotowe cylindryczne tabernakulum, ceramika malowana.

Badania będą prowadzone corocznie w ciągu najbliższych lat; po odejściu kompleksu budowli zostaną przedsięwzięte niezbędne prace konserwatorskie i ewentualnie rekonstrukcyjne. Odkrywane elementy są czasowo zabezpieczane.

TELL ATRIB /Egipt/

Polska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej UW w Kairze

Badania prowadził prof. dr Kazimierz Michałowski.
Finansowała Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze i rząd egipski /robocizną/.
Trzynasty sezon badań. Dzielnica miejska z okresu od XXVI dynastii do okresu koptyjskiego.

Wykopiska doprowadziły do odkrycia budowli z dwudziestej szóstej dynastii, znany już obecnie depozyt fundacyjny faraona Amasia oraz kompleksowej konstrukcji łaźni s I, II i III w.n.e.
W ostatnim sezonie rozpoczęto eksplorację tego odcinka naszej